

Slovenski List.

Neodvisno slovensko krščanskosocijalno glasilo.

Štev. 27.

V Ljubljani, v soboto 4. julija 1903.

Letnik VIII.

„Slovenski List“ izhaja v sobotah dopoldne. — Naročnina je za vse leto 8 K, za četrť leta 2 K. Vsaka številka stane 14 vin. — Dopisi pošiljajo se uredništvu „Slovenskega Lista“ — Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo; rokopisi se ne vračajo. — Naročnina, reklamacije in oznanila se pošiljajo upravništvu „Slov. Lista“. Uredništvo in upravništvo sta v Ljubljani Stari trg šte. 19. Uradne ure od 9 do 12 ure dop. — Oznanila se računajo po navadni ceni.

Nemška „Gemeinbürgschaft“ — zveza Slovanov.

Nemško časopisje uka veselja, ker se je štirim evangelistom nemške slave posrečilo skovati v državnem zboru velenemško zvezo. Dr. pl. Derschatta, dr. Funke, dr. Lueger in baron Schwegel, voditelji štirih nemških strank, ki imajo pod seboj 138 poslancev, so obnovili opešano „Gemeinbürgschaft“ z namenom, da bi solidarno nastopali v narodnih vprašanjih in ohranili v Avstriji gospodstvo Nemcev nad Slovani. Tudi katoliški centum se bode težko ubranil splošnemu pritisku Nemcev, da naj nastopi proti Slovanom vse, kar govori nemški.

Prvi korak je združeno nemštvo napravilo proti Slovincem z znano interpelacijo zaradi ljubljanskih demonstracij. Slovenci smo najsihkejši, finančno in politično najbolj razkosani slovenski narod, zato je prvi nemški „pozdrav“ veljal nam, in ni dvomiti, da mu v kratkem času sledijo drugi, pri tem se bodo pa pridno zabijali koli za nemški most po slovenski zemlji.

Ali bodo pa Slovani to dolgo časa mirno gledali? Ali se ne bo ogrela kri vsem Slovanom ko vidijo združeni nastop starih nasprotnikov na naše narodne pravice in temeljne pogoje našega obstanka? Prešiniti mora vse Slovanstvo Avstrije ideja celokupnosti in vzajemne brambbe. „Vsi za jednega, jeden za vse!“ mora veljati v narodnih zadevah tudi pri 171 slovanskih poslancih. Skupen klub je seveda popolnoma nemogoč. Krščanski poslanci seveda ne morejo pustiti, da bi se v strankarske liberalne namene skušalo izkoriščati kakršno si bodi tesneje združenje. Pač pa bi bilo nujno potrebno, neutegoma storiti isto, kar so storili Nemci. V narodnih vprašanjih naj se sklene med vsemi slovanskimi poslanci najtesnejša zveza. Trije odposlanci kranjskih liberalcev, ki so v pospešitev zgoraj omenjenih liberalnih namenov doma zvezani z istim baronom Schweglom, ki je četovodja nasprotne vojske, bodo najbrž prav težko se dali omajati, da bi

napravili zvezo proti Schweglu. K večjemu bodo to storili s kislim obrazom, ako bi jih k temu prisililo deloma še narodno zavedno meščanstvo. Trije slovenski liberalci, ki se ne ozirajo na občno korist Slovanstva, pa ne pridejo toliko v poštev. Nadejamo se, da bode pri drugih Slovanih hrepenenje po ožjem združenju našlo v najbližjem času glasnega odmeva ter postalo kri in meso. Tega tembolj trdno smemo pričakovati, ako pogledamo, kako se po vsem slovanskem svetu oživlja in utrjuje slovanska vzajemnost. Srbi in Hrvatje se zbližujejo, Bolgari in Srbi si podajajo roke, Čehi in Poljaki se bratski shajajo, in Rusi se vedno bolj zanimajo za slovanski svet. Zadnji čas bi tedaj bil, da bi v teh resnih časih tudi slovenski liberalci ponehali s svojo „farško gonjo“, da bi jenjali uničevati gospodarske postojanke katoliško-narodne stranke iz gole strankarske zavisti in pustili vero v miru. Zadnji čas je, rečemo še enkrat!

Deželni predsednik baron Hein ne prekliče svojih neresničnih poročil o Ljubljani, a je še vedno častni meščan Ljubljane!

Domače novice.

Doklej bodeta še baron Hein in baron Schwegel častna občana ljubljanskega mesta? Star Ljubljančan nam piše iz dežele: Da sta dva nemška barona slovensko Ljubljano pred javnostjo in pred vlado tako diskreditirala, to je naravnost nečuveno. Dolžnost občinskega sveta ljubljanskega bi bila, takoj protestirati proti tisti famozni interpelaciji. O če bi se šlo za klerikalce, kako bi rohnal dr. Triller po mestni dvorani. A ker se gre za čast naše slovenske Ljubljane, so pa gospodje krotki in mirni, zato ker sta Ljubljano omadeževala baron Hein, proti kateremu se liberalna stranka nič storiti ne upa, in baron Schwegel, ki je zaveznik dr. Tavčarjev.

Proč s temi oziri! Naj rečeta baron Hein in Schwegel kar hočeta, ljubljanskega občinskega sveta dolžnost je, da protestira proti temu, da ravno častni občani Ljubljano blatijo. Naj se zopet oglasita gospoda Lenček in Žužek, ki sta se neodvisna od „Narodne tiskarne“, ter naj vprašata nekdanjega radikalca gosp. župana Hribarja, kakšne korake misli storiti v obrambo časti bele Ljubljane. Vsi narodni neodvisni krogi jima bodo zato hvaležni.

Baron Hein pa Prešernova slavnost. Kadar je v Ljubljani kaka velika narodna slavnost, tedaj se odpelje gotovo g. baron Hein — iz Ljubljane. Enkrat gre na Dunaj, drugič v Meran, tretjič zopet na Ogersko. Tako je storil tudi sedaj, ko že kolikor toliko takt zahteva, da bi tudi deželni predsednik posetil slavnost na čast Slovincu-prvaku. Ali bi bila res taka sramota za deželnega predsednika, če bi počastil s svojo navzočnostjo slavnost, ki velja največjemu našemu pesniku? Ozrimo se vendar malo okoli, ali se vladni organi res drugod ogibajo nemških slavnostij, ki mnogokrat niso prav nič avstrijske? Ali res nima ves slovenski narod moža, ki bi bil vreden zasesti predsedniški sedež, in ki bi tudi častil naše može? Ali res ni drugače mogoče, kakor da mora nemški baron Hein imeti vladno, nemški baron Schwegel pa politično krmilo v naši deželi? Odgovornost zato zadene pred vsem liberalno stranko!

Gore so porodile miško. Gorovje je rodilo ob silnem hrupu nemškem in prilezla je na beli svet mala in prav smešna miška. Koliko črnila je prelivala perfidija nemških žurnalistov, koliko se je kričalo, napihovalo in lagalo, da Nemec ni več varen v Ljubljani za kosti svojega rojstva. Pisalo se je, kakor da je v Ljubljani narod samih tolovajev. Grozne nečuvne stvari so se godile na škodo siromašnih, kakor novorojeno dete nedolžnih Nemcev. V soboto pa se je vršila razprava na deželnem sodišču v Ljubljani radi teh groznih tolovajstev slovenskih. I — seveda vi vsi ste uverjeni, da je razprava prinesla grozote na dan, da je sodnikom pretresalo kosti in

Bilo je o kresu . . .

Kolikor daleč je segala ustna zgodovina vaških očakov, so bili ves čas gospodarji na hričku Friškovcu Mòhelni. Niso bili ravno imoviti, pa bili so vedno brez dolgov in živeli so dobro in pošteno.

Tako je živel na enem in istem posestvu gospodar za gospodarjem in nihče se ni pritožil, da bi bil kdaj nezadovoljen na Friškovcu.

Tudi Janez Mohel je dobil po svojem očetu posestvo še tako v dobrem stanu, da se ni mogel nikdar pritožiti. In ko je dobil v Žejah še dobro, skrbno ženico, se je naselila pod krov nizke sicer, vendar poštene kmečke hiše tiha sreča.

Čez leto dni je že gonil Janez zibko in pogovarjal vpijoče dete, kadar se ni moglo utolažiti.

Največja sreča zanj je bila, ko je videl, da ne bo na stara leta sam, onemogel od vsega sveta zapuščen, ampak, da bo imel na strani človeka, ki bo skrbel zanj in ga ljubil, dokler ga ne polože v hladno prst k milim očakom.

Zavest, da ne ostane človek pozabljen, tolaži ubogo dušo, ko zre pred seboj mrtvaški oder, svojo ločitev.

Tudi Mohelnu je bilo vselej tako nekako lahko, mehko pri srcu. Dete je bilo ženskega spola. Dali so mu ime Doroteja. Bratca ali sestrice ni več dobila, zato je bila pa ona starišem bolj pri srcu.

Leta pa so hitela in mala, prijazna Dorica je dorasla v krepko, zdravo dekle Dorotejo, za katero so se ozirali vaški fantje in njene tovarišice. S ponosom je zrl včasih Mohel na svoj edini zaklad, ki ga je čuval, kolikor ga le more čuvati oče.

V nedeljo je hodila večinoma z materjo v cerkev, kadar je bila dekla doma, če ne, je šla pa z deklo. S tovarišicami se ni pečala preveč.

In ostala je pametno dekle, čast za Mohel-novo rodovino.

Bilo pa je o kresu. Nekje v sosednji vasi so se pripravljali že nekaj časa fantje, da naredo na razpotju velik ogenj, kakoršnega ne premore vsaka vas.

Pripravljali so tudi druge reči, med temi so naročili tudi godce — mlade, potujoče cigane.

Približal se je težko pričakovani večer. Dora je prosila očeta in mater na kolenih, če sme iti z deklo gledat. Sprva niso bili stariši nič kaj zadovoljni, a ker so poznali Doro, so jo pustili in odšla je z deklo.

Polno ljudi — večinoma mladih — je bilo že tam na razpotju. Kar zašumelo je vse, ko so ugledali tudi Mohelnovo Dorico.

Dekla se je kmalu pomešala med svoje tovarišice, Dora pa tudi med svoje.

Potem so zapalili grmado, na kar so začeli igrati cigani burno, ognjevito, z občutkom, kakor znajo oni, katerim je muzika takorekoč prirojena.

Dolgo časa so igrali in ljudje so bili kar zatopljeni vanje. Dorica se je zrinila v ospredje, da je prišla ravno pred malega cigana, ki je posebno lepo igral.

Zdelo se ji je, da jo je večkrat pogledal od strani, a to kar mimogrede. Ko so pa končali, je obrnil svoje globoke, kot oglje črne oči v njo, da je pogledala v stran. Postala je takrat nekako nemirna. Tako čudno ji je postalo takoj pri srcu, kakor bi storila nekaj prepovedanega.

Zgodilo se je pa, da je šla nekoliko na stran. Cigan je bil takoj za njo. Ustrašila se ga

mozeg . . . in da bi moral imeti kamen v prsih mesto srca, ako bi se mu ne smilili ti toli ljuto preganjani ljubljanski Nemci. Pa kaj bi vam pravili, kar čitajte sami. Na zatožni klopi so sedeli 24letni brivski pomočnik Fran Sapčič, 19letni čevljarški pomočnik Nace Vidrih, 21letni mesarski vajenec Ludovik Pust in 25letni hlapec Anton Pilar. In dobili so dva njih po 10 dni zapora, eden 7, eden 6 dni — še ti niso bili kaznovani radi tega, ker so Nemcem kaj storili, ampak ker se niso pokorili stražarjem.

Zanimiva vest. Kakor se sliši, bo katoliško-narodna stranka kandidirala na mesto odstopivšega državnega poslanca g. Vencaja dvornega svetnika g. Šukljeja. Šuklje je, kakor znano, že bil državni poslanec in je užival med politiki velik ugled.

Kam pripelje nemško-slovenska zveza! Na Jesenicah živi neki nemški uradnik z imenom Anton Pongratz. On je strasten nemški nacionalec. Pri zadnjih občinskih volitvah je bil glavni agitator proti Slovincem, on je duševni brat postajenačelnika Germana Wieser-ja. In tega nacionaleca „Slov. Narod“ v nekem dopisu hvali in povzdiguje! In ti ljudje hočejo biti radikalno slovenski! Kdo je že Dežman II. na Slovenskem?

Dr. Tavčar in dvorni svetnik Šuklje. Dvorni svetnik Šuklje je s svojimi članki v „Slovenca“ zadel liberalce v živo. S svojim finim sarkazmom in neizpraljivo logiko je liberalce kar usapil. Vodja stranke dr. Tavčar je kar — obmolnil. Spisal je par surovih notic za „Narod“ — to je vse, g. Hribar je poslal še neko „Poslano“, prišel jim je še novomeški župan pl. Sladovič na pomoč. „Narod“ sicer trdi, da se je prof. Šuklje blamiral, vemo pa, da je pri „Narodu“ vselej v listu veselje, kadar je v srcu žalost! Oh, če pride Šuklje v parlament, ta bo liberalni triumvirat — dr. Tavčar, Plantan, dr. Ferjančič — kar pohrustal. Zato pa baje dr. Tavčar resno misli jeseni odložiti svoj mandat. Mož vedno bolj spoznava, da jo je zavozil; odkar so se mu še Nemci izneverili, ga nima miru. Zato bo baje stopil v politični pokoj ter živel le za svoj poklic, za — lov.

„Narod“ pa — inserati. „Narod“ ni umazan samo v svojih noticah, ampak tudi v inseratih. Večkrat priobčuje sedaj med drugimi tudi ta-le inserat: „1000 kron ako je goljufija! Breskrbno rodbinsko srečo jamči knjiga o preobitem blagoslovu otrok. A. Kaupa. Berlin“. — Tako dela „Narod“ reklamo za francoski sistem. In za to umazanijo se pusti „Narod“ plačati. Se vé — kakoršni čitatelji, taki inserati!

Dragotin Hribar nekdanj in sedaj. Včasih je bil hvaljen in češčen — sedaj je zaničevan in preganjan, včasih je bil urednik „Sl. Naroda“, sedaj je njegova tarča, včasih je hodil ponosno v sokolski rudeči srajci, sedaj še zanjo ne mara, včasih je bil odličen rodoljub, sedaj je po „Narodu“ „prazna ničla“, včasih sta z dr. Tavčarjem

šmpanjca skupaj pila, sedaj pretakata drug zoper drugega črnilo itd. Kaj se na svetu vse zgodi, če se dr. Tavčarju ne kadi!

Iz Salezijanskega zavoda na Rakovniku. — Število gojencev se vedno množi, poboljšane pa izpuščajo kot spokorne grešnike v varstvo svojih starišev in varuhov. Vzgoja v zavodu donaša lepe sadove in vsepe in je zbog tega potreben in vreden podpore ta zavod. Kdor tega ne bi hotel verjeti, naj si gre le ogledat n. pr. šolske sobe, spalnice in opazovat red v zavodu. Na prostornem dvorišču so zdaj zidarska dela dovršena; z napeljavo vodovoda (studenčnice) se bode kmalu pričelo; prenaprediti se ima poprej še marsikaj v poslopju samem. Tako se zgradi nova kapela Matere božje, kajti na hodniku zdaj postavljeni altar in klopi niso na pravem mestu in je sploh v enem oziru prostor namenu popolnoma neprimeren, ker ni ločen od stanovanj in drugih prostorov, iz katerih se mimo altara hodi . . . Vrt je prostoren in zdaj lepo urejen. V glavnem poslopju so pa, kakor smo videli, sploh vsi prostori pretesni. Šolski sobi za muzikalični pouk sta n. pr. prostorni k večjemu za 10 učencev vsaka. Prav dobro pa so urejeni prostori v novem traktu na dvorišču — šolske sobe in spalnice s hodnikom. Gojencev ima zdaj zavod 50. Da bi imel le tudi — obilo podpornikov! Fiat!

Iz Zatične se nam poroča: Nenavadno veselje smo doživeli Zatičani 29. junija. Po dolgih 136 letih smo dobili spet opata. Novi opat je dosedanji pripor milostni g. p. Gerard. Pet let že deluje pri nas. Prišel je kot Nemec k nam, a priučil se je že precej dobro slovenskega jezika. Čast njegovi marljivosti in njegovemu prizadevanju! K blagoslovljenju novega gospoda opata je došel premilostni gospod knezoškof Anton Bonaventura, poleg njega so bili navzoči izmed višje duhovščine opat Evgen iz Mehrerana, odkoder so prišli zatiški cistercijani, opat Konrad iz Marienštata v Nassau, kjer je sedanji novomenovani gospod opat Gerard tudi deloval, opat olivetancev iz Tancemberga na Koroškem in mil. gospod prošt iz Novega mesta. Navzoča je bila duhovščina iz vseh sosednjih župnij in tudi nekaj lajikov. — Vsa vas je bila v slavolokih in zastavah, zvečer krasna razsvetljava in podoknica. — Na ta način smo hoteli le v nekoliko pokazati svojo hvaležnost novemu milostnemu gospodu opatu za vse dobrote, katere je že skazal naši župniji in našim otrokom; kajti skoro vsak dan nasičuje samostan od 30 do 50 in tudi še več šolskih otrok in mnogo revežev. Zato je skrajna nesramnost od neznanega dopisuna, ki se je drznil v obskurnem lističu „Gorenjcu“ napasti naš samostan in naše vse časti vredne redovnike. Sem naj pride nesramni dopisun, da na lastne oči vidi blagodejno delovanje samostana. — Mi le želimo, da se slavna opatija zatiška pod pastirsko palico novega gospoda opata Gerarda še bolj razcvita in oživlja v blagor svete cerkve in župnije zatiške. — v.

Iz društva „Vesna“ na Dunaju se nam piše: Podpisani odbor prosi, da blagovolite priobčiti sledeči članek v svojem cenjenem listu: Hrvatski in slovenski dijaki upodablajočih umetnosti na Dunaju smo si ustanovili letos svoje društvo z imenom „Vesna“. Kakor je razvidno iz društvenih pravil, je društvo popolnoma nepolitično; naš edini namen je, negovati hrvatsko in slovensko umetnost, in to v najvišjem pomenu besede. — Navduševati se hočemo za domačo umetnost, s predavanji na društvenih shodih, razpisovati hočemo društvene konkurenčne nagrade za to ali ono umetniško delo in po zmožnosti si nabaviti društveni arhiv. V ta arhiv pridejo v prvi vrsti vse skice in študije o hrvatskem in slovenskem narodnem slogu. S pomočjo tega arhiva nam bode mogoče izdati sčasom tudi kako delo v hrvatskem in slovenskem narodnem slogu. Nabaviti si hočemo dalje tudi društveno knjižnico, ki bo obsegala seveda v prvi vrsti umetniške knjige. Da bomo pokazali narodu svojemu uspeh tega delovanja, bomo prirejali po mogočnosti umetniške razstave v domovini. Te bodo obsegale vse stroke upodablajoče umetnosti: slikarstvo, kiparstvo, ornamentiko, moderno arhitekturo, umet. vezenje itd. Slednjič smo si stavili kot dolžnost, tudi moralno in gmotno podpiranje hrv. in slov. dijakov upodablajočih umetnosti. — Začetek je storjen. Brez vsake ovire so se nam potrdila uposlana pravila. Predno nam je pa mogoče pričeti z dejansko izvršitvijo svojih namenov, moramo imeti v prvi vrsti denarnih sredstev v to svrhu. Zato se obrača doli podpisani odbor do hrvatskega in slovenskega naroda s prošnjo, naj podpira v kar največjem številu z denarnimi pomočmi mlado „Vesno“. Za odbor: Aleksander Šantel, predsednik. Svetoslav M. Peruzzi, tajnik.

Nesreča na železnici. Dne 30. junija ob 11. uri zvečer se je v Kranju na kolodvoru ponesrečil sprevodnik Jakob Jesih iz Šiške. Vlak mu je odrezal nogi nad koleno. Umrli je na mestu.

Slovenec — član kraljevega gledališča v Berlinu. Slovenec Fran Naval-Pogačnik, ki je ravnokar okreval po daljši bolezni, je te dni nastopil v neki veliki operi v Visbadnu. Žel je velik uspeh in vse je bilo navdušeno nad njegovim krasnim tenorjem. Predstavi sta pristvovala nemški cesar in cesarica. Po predstavi sta takoj vsprejela Naval. Jako laskavo sta se izrazila o njegovem glasu. Vprašala sta ga tudi po narodnosti; Naval je povedal, da je Slovenec. Drugi dan je prišel k Navalu na cesarjevo povelje dvorni intendant pl. Hülsen in mu ponudil sijajno ponudbo, pridobiti ga je hotel za kraljevo opero v Berlinu za pet let. Naval je takoj sprejel sijajno ponudbo. Našemu umetniku želimo v tujini največjih uspehov, njemu v slavo, slovenskemu narodu pa v čast!

Novo mašo bo dne 12. julija t. l. daroval na Vrhniki novomašnik nadbiskupije vrhbosanske g. Karol Cankar.

je sprva, a on jo je prijazno ogovoril, kakor je slišala včasih že kakega fanta.

Le ciganov glas se ji je zdel lepši, neizmerno lepši. Bil je mil, prijeten in mehek kot večerna uspavanka . . .

Prestrašila se je takih misli. Stopila je spet hitro k svojim tovarišicam, cigan pa malo v stran.

Tisti večer je Dorica malo spala. Vedno je videla pred seboj cigana, enkrat strašnega, drugič spet milega.

Dva dni na to sta spet govorila. Ko je šla z jerbasom na glavi s polja domov, stopi nenadoma pred njo iz grma.

Tako se je prestrašila, da bi ji bil kmalu padel jerbas z glave. Pa on jo je rešil zadrege s prijazno besedo.

In šla sta skupaj, ni mu upala reči, naj se odstrani. Govoril je sladko vsakdanje stvari, o svojem rodu vse zmešano. Pravil ji je o svoji dalnji domovini, kjer so tako lepi kraji, drugačne gore in vode, ptiči in vse, vse drugačno in lepše.

Ona pa se je čudila in — verjela . . .

Trije tedni so minuli, a ciganski godci še niso odšli. Stanovali so pri vaškem gostilničarju, ki jih je zastonj redil in jim dajal stanovanje,

ker so mu vabili ob nedeljah ljudi v tako obilnem številu v gostilno.

Neke nedelje so zopet igrali ciganski igralci v gostilni. Nagibalo se je že bolj proti večeru. Mnogo ljudi je bilo v gostilni, kajti vsakdo je rad poslušal mile glasove ciganskih gosli.

Ko se naredi noč, naenkrat pogreše mladega cigana — Juraja.

Kmalu nato se začuje sem od vasi krik ljudi. Vse hiti gledat, kaj je.

Na cesti sredi vasi je ležal Kalanov hlapec ves v krvi, okrog njega so pa stali ljudje in semtertja je kdo pošepnil sosedu:

„Juraj ga je!“

„Tisti cigan?“

„Tisti, kaj pa!“

„Cigan, ciganski!“

Prenesli so ga v bližnjo hišo, kjer so ga obvezali in spravili k zavesti.

Tisti čas je pa lezel po grmovju ob stezi, ki drži na Friškovec, mlad človek. Večkrat se je ustavil, če ga kdo opazuje. Ko pride do Mohelna, nekoliko postoji, potem pa stopi oprezno pod okno in tiho potrka nanj.

Kmalu se začne okno odpirati in ženski obraz se pokaže med rožami . . .

Dolgo časa sta govorila, sladko, vroče in cigan ji je vnovič pravil o svojem rodu, o lepi domovini, o sreči, o ljubezni, vsekrižem kakor navadno, vendar tako, kakor ni znal nihče drugi.

Nenadoma pa ji reče: „Devica, pojdi z menoj v mojo domovino, pojdi! In sicer takoj, da ti ne bodo stariši ubranili. Čez teden dni sva že zopet tu v lepi kočiji in s parom čilih vrancev in zmenili se bomo s stariši!“

„Kaj praviš, Juraj? Sedaj naj grem . . .?“

„Da, da sedaj! Moraš iti! Odpravi se! Stariši ne bodo prav nič hudi! Napiši jim listek, da se vrneš čez par dni!“

Vstala je in — šla. Pogledala je še po skromnem pohištvi in odhitela ven — v temno noč . . .

* * *

In Dorice ni bilo več. Uboga mati in skrbni oče sta molila, plakala, a ni se več vrnila. Iskalo jo je tudi oblastvo, pa vse zaman.

Bil je zopet kres. Pri Mohelnu so ga obhajali svečano, saj je bil očetov god.

Hlapec in dekla vesta še pripovedovati, da Janez Mohel ni takrat gledal na peneze.

Naši shodi. Gosp. državni in deželni poslanec Fran Povše je imel dne 21. t. m. shod pri Devici Mariji v Polju. Glede zboljšanja učiteljskih plač je dejal, da je previdnosti celega dež. zbora prepustiti, da najde sredstvo, da se ugotovi željam učiteljstva, a da se ne obremeni z nakladami itak že težko obremenjeno ljudstvo. Zborovalci so pozdravljali misel ustanoviti deželni zaklad za preobložene občine, kakor tudi poslančevu izjavo, da je on, kot poročevalec, zakon o ustanovitvi deželne zavarovalnice za starost v korist vsem nižjim delujočim stanovom že ideal. O deželnem zboru se je izjavil, da dež. zbor ne deluje, ker ljudski zastopniki hočejo, da ljudstvo dobi popolno pravico. Razširjena ljudska pravica bo najtrdnjša podlaga za dež. gospodarstvo. (Burno odobravanje). O državnem zboru je g. poslanec se izrazil, da ravno te dni stojimo pred odločitvijo, ali naj bodo vsi narodi v državi enakopravni ali pa naj ostaneta „Herenvolka“ Nemec in Mažar. Kam privede ta kruta nadvlada ene narodnosti, kaže se na Hrvatskem, kjer so Mažari mislili pritiskati Hrvate ob steno, a so se Hrvati uprli mažarskemu nasilju („Živio!“ klici). Ves omikani svet priznava, da je boj bratov Hrvatov opravičen, da je boj za sveto stvar. (Gromovito odobravanje). Govoru gosp. poslanca so zborovalci navdušeno pritrjevali, orili so po zborovališču mogočni „Živio!“-klici zbrane množice. Nato je govoril Hrvat g. pl. Pisačić, ki je v lepi hrvaščini slikal trpljenje Hrvatov, katerim je tiran Hedervary onečastil bansko stolico. — Govor Hrvata g. pl. Pisačića je napravil globok vtisek, in ko je končal, niso dolgo časa hoteli potihnuti glasni klici: „Živela Hrvatska!“ Na oder je stopil č. g. Matej Rihar, ki je dejal, da to odobravanje g. pl. Pisačiću kaže, kako slovensko srce čuti s hrvatskim srcem. Toliko vzroka sočustvovati z brati Hrvati nima noben slovanski narod, kakor ravno slovenski. Kri ni voda! V našem lastnem interesu je, da se zavzemljemo za brate Hrvate. Ako pade Hrvatska, pademo skoro i mi. Tudi nam se ne godi veliko bolje, nego Hrvatom, tudi pri nas hočejo vladati prigrani stanovi, pri nas je nemško veleposestvo gospodar v deželi. Mi trpimo pod jarmom nemčurstva. Tozadevne resolucije so bile soglasno sprejete. Preteklo nedeljo je imel g. poslanec Povše shod v Sori pri Medvodah. Tudi tu so zborovalci soglasno odobrili stališče naših poslancev. — Dež. poslanec dr. Krek je imel preteklo nedeljo shod v Dragatušu.

Imenovan je profesorjem veronauka na realki v Idriji g. Alfonz Levičnik, doslej namestni učitelj na gimnaziji v Kranju. — Dalje je imenovan v Idriji suplantom za francoščino g. Velimir Glaser, suplantom za zgodovino g. Pirc, kateri zvršuje sedaj vseučiliške študije. — Učiteljem pripravljalnega tečaja pa je bil imenovan gosp. Engelbert Gangel iz Ljubljane.

Visoka starost. V Doleh pri Idriji je umrla Marija Gantar, rojena l. 1807.

Najboljši slovenski leposlovni list „Dom in svet“ ima v ravnokar izšli 7 letošnji številki naslednjo vsebino: Bogdan Vened: Naš stari greh. Polabska povest. (Dalje). — Silvín Sardenko: Gorski viri in verzi. (Dalje). — Fr. S. Finžgar: Moja duša vasuje . . . (Dalje). — Anton Medved: Moja sreča 1—4. — Ant. Medved: Oddaljenim dušam. 8. — Janko Mlakar: Grintavec in Kočna. K turistovski sezoni. — F. S. Pavletov: Polakinja. Odlomek iz življenja. — Sorin: Za lesovjem temnim . . . — Janko Jovan: Domači obrti na Kranjskem. (Dalje). — Zvonimir: Majki v srčce . . . — K. Sojanov: Izza kulis življenja. Črtice. (Dalje). — Mira: Li znate vi? . . . — Peter pl. Radics: Valvasorjeva „Pasionska knjižica“ iz l. 1679. — Peter Žmitek: Rusko slikarstvo. Zgodovinske črtice iz XVIII. in XIX. stoletja. (Dalje in konec). — Anton Medved: Moja ljubav. — I. E. Rubin: K dvestoletnici Petrograda. — Književnost. — To in ono. — Slike: Deveti val. I. Ajvazovski. — Kokrska dolina, v ozadju Grintavec in Kočna. Fotogr. A. Beer v Celovcu. — Frischaufova koč. Fot. A. Beer v Celovcu. — Vojne trofeje. V. V. Vereščagin. — Domači obrti na Kranjskem: Izdelovanje lopat v gozdu. Izdelovanje lopat na domu. — Iz Valvasorjeve „Pasionske knjižice“: Jezusa s trnjem kronajo. Jezusa na križ pribijajo. — Nežica. — Pogled na Beligrad s konakom v ozadju. — Nova župna cerkev v Šmartnem pri Litiji. — Novi zatiški opat p. G. Maier. — Srbski kralj Peter I. — Novi kraljevi konak v Belem gradu. — „Dom in svet“ izhaja prvega dne vsakega meseca. Urednika: dr. Michael Opeka za leposlovje, dr. Evgen Lampe za znanstvo in ilustracije. — Založnik in lastnik: „Marijanišče“. — Tiska „Katoliška tiskarna“ v Ljubljani. — Naročnina, 9 K, za dijake 6 K 80 h, za Ameriko 25 dolarja, za Italijo 11 lir, za Nemčijo 10 mark. Sprejema lastništvo in upravištvo v „Marijanišču“. — Slovenci, naročite svojim družinam ta krasen list za slovenske družine!

Konkurz Elsner. Kar je imela gđc. Viktorija Elsner zaradi konkurza sitnosti pri sodniji, je po milosti cesarjevi popolnoma oproščena.

C. kr. cesarja Franca Jožefa državna gimnazija v Kranju je sklenila šolsko leto 1. julija z zahvalno božjo službo v svoji domači kapeli, in sicer zato tako zgodaj, ker se doziduje dosedaj pretesno šolsko poslopje. Iz šolskega poročila za dovršeno šolsko leto posnemamo nastopne podatke: V vseh 4 spodnjih razredih so bile vspešnice, skupno torej 12 razredov, v katerih, je poučevalo z ravnateljem vred 16 profesorjev. Število učencev je znašalo ob sklepu 362, imed teh jih je dobilo 57 t. j. 15.75% odlika, 220—60.77% prvi red, 26—7.18% drugi red, 14—3.87% tretji red, 42—11.60% ponavljavni izpit, 3 so ostali zaradi bolezni neizprášani. Na prvem mestu ima poročilo posebno za jezikoslovce zanimiv spis izpod spretnega peresa prof. dr. J. Tominška: „Narečje v Bočnici in

njega sklanjatev“. Sprejemni izpiti za učence, ki na novo vstopajo v prvi razred, se bodo vršili 16. julija, ustna matura pa šele od 24. julija dalje.

Izobraževalno in zabavno društvo „Kranj“ v Kranju priredi v nedeljo 5. julija t. l. na vrtu g. Šmida na Gaštej vrtno veselico. Na vspešni je: godba, petje in šaljiva pošta. Začetek ob polu 4. uri popoldne. Vstopnina za člane 40 h za osebo, z družino 80 h, za nečlane 60 h za osebo. K obilni udeležbi vabi odbor.

Okolu sveta.

Ministrstvo Koerber na pobegu. Govori se, da namerava ministrstvo Koerber odstopiti. Naše ministre jezi, da se je na Ogrskem Košutovcem na ljubo dovolilo, da se za letos opusti nabiranje večjega števila novincev. Predlog za povišanje je stal našo vlado mnogo truda, predno je v zbornici dobila zanj večino. Druge govorice pa pravijo, da hočeta odstopiti samo brambni minister Welsersheimb in češki minister dr. Režek. Češki minister pa zaradi tega, ker se ne ugotovi češki zahtevi po ustanovitvi češkega vseučilišča na Moravskem. Cesar demisijske Körberjevega ministrstva ni sprejel, zato se bo ministrstvo še izkušalo nekaj časa vzdržati. Gotovo pa je, da Slovani ne bomo dopustili da bi gospodavilo preko nas.

Novi hrvatski ban. Grof Khuen Hedervary, ki je na Hrvatskem tako „dobro“ vladal, da je pripravil hrvatski narod skoro do revolucije, postal je torej ogrski ministerski predsednik. Normalno mislečemu človeku zdi se to skoro neverjetno in vendar je postala ta neverjetnost že danes dovršeno dejstvo. Hrvatska dobi torej novega bana. Novim banom je bil predvčerajšnjim imenovan ban grof Teodor Pejačević, ki je sin onega Pejačevića, ki je banoval na Hrvatskem pred grofom Khuenom Hedervaryjem. O njem se pripoveduje, da je jako izobražen človek, da je tudi jako bogat, a obenem tudi, da je bil grofu Khuenu Hedervaryju udan z dušo in telesom. Potemtakem bi bil grof Khuen Hedervary ogrski min. pred. in hkratu tudi nekaj hrvatski nadban. Grof Teodor Pejačević rodil se je v Našicah v Slavoniji in je sedaj star 52 let. V hrvatskem saboru je še-le dve leti. Zatrjuje se, da je silno bogat. Bil je veliki župan oseške županije in se je kakor tak izkazal zelo energičnega. On je bil navdušen pristaš bivšega bana, grofa Khuena Hedervarya. Spljetsko „Jedinstvo“ trdi, da se v njegovi hiši govori izključno madjarski. Vsi njegovi uslužbenci so Madjari.

Dogodki na Hrvatskem. Soditi po zadnjih poročilih, nastala je na Hrvatskem prava pravcata revolucija. Posebno hude reči so se godile zadnje dni v Ludbriegu. Uradno je namreč potrjeno, da so kmetje v Ludbriegu do danes demolirali trideset hiš: občinska hiša, poslopje drž. okraj. sodišča, glavna pošta, stanovanja obč. in drž. okr. uradnikov in vse hiše mažaronskih in ži-

Tako so se gostili, pili in jeli.

Prišla pa je v vežo stara ciganka in prosila pest moke. Nato še slanina, jajec, krompirja in bogsigavedi kaj še.

„Dajte, dajte mi očka! Povem vam skrivnost, veliko skrivnost. Povem vam, kje je sedaj vaša hči!“

„Beži babura sitna, da te ne vržem pod kap s hčerjo vred! Vrag vaju vzemi, drugega nista vredni!“

V tistem trenutku pa je vstopila pri vratih mlada ženska in se ozrla v raztogotenega Mohelna. Kakor bi jo pičil gad, je zakričala in hitela naprej, naprej v mrak.

Mohelnu pa se je nekaj posvetilo v glavi. Ta glas se mu je zdel znan, to postavo je že nekje videl. Vstrepetal je pri tej misli. Da bi bil hčer tako spodil, to ga je peklo v dno duše.

Leta so tekla, hčerke Dorice pa ni bilo več nazaj. Mati je neprestano jokala, molčala in — trpela.

* * *

Nocoj pa je ubogemu zapuščenemu starčku prišlo spet vse na um. Kresni večer ga je vzbudil,

vzbudil mu v duši nebroj spominov na vesele in žalostne trenutke življenja.

Prišel je spet iz sobe in šel po hribu navzdol proti vasi. Tema je že bilo, vendar doma ni mogel ostati danes. Bil je navadno vedno sam, svojega človeka ni imel, drugi ga pa niso dosti obiskovali.

Prijatelji in mladostni znanci! Ah, vsi so bili že tam, v deželi blaženih, kamor je hrepenel tudi sam.

Ko je šel skozi vas, se je spomnil onih veselih večerov, ki jih je prepel z veselimi tovariši pod lipo na vasi.

Kako lepo so včasih prepevali ob luninem svitu! Ljudje so stali pri oknih in poslušali, lepo je on vselej zapel.

Spomini, ti spomini!

Ko pride do pokopališča, nekoliko postoji. Luna je mirno plula nad temnim lesom in njemu se je naenkrat zazdelo, da stoji nekdo pred njim.

Gre bliže. Pa skoro se mora zasmejati, ko ugleda na zidu cerkve senco smrtnega angelja, čegar kip je stal na uhodnih vratih pokopališča.

Čudno mu je postalo pri sreč. Spomnil se je, da pravijo ljudje, da človek kmalu umrje, če ga katera mrtva stvar spomni na smrt.

A njega je spomnil smrtni angelj . . .

Vendar je imel še toliko poguma, da je stopil na pokopališče.

Gledal je te križe, ki so stali v blede mesečini kot neme priče, da je tu boljše življenje.

„Da, da tu bo boljše, tu nam bo lahko!“

In šel je prav v kot pokopališča, kjer je stala nizka klopica, na eni strani grm, na drugi pa lesen križec.

Sedel je na to klopico, kakor že toliko večerov in vzel iz žepa molitvenik z debelimi, črnimi jagodami.

In molil je za mir in pokoj pokojne žene in vseh, ki počivajo na pokopališču.

Udarci enajste ure so monotonno odmevali v tiho noč, pa Mohel jih ni čul, njemu se ni mudilo domov, kjer je bilo vse bolj prazno in žalostno kot na grobeh.

Drugo jutro je prišel grobar Andrej in položil bledga starčka na klop. Prijel ga je za roko, za glavo, dal mu roko na srce, a vse mirno in mrzlo . . .

In stari grobar je zmajal z glavo, otrl solzo za dragim prijateljem in hitel povedat, da leži stari Mohel mrtev na gomili svoje žene.

dovski trgovcev. Sam naval je trajal štiri ure, Kmetiska patrolja se je sestala z orožniško, koja so seljaki razorožili in pogнали v beg. Ko so šli kmetje dalje, so se jim zoperstavliali ulanci z golimi sabljami; kmetje so se nato uprli, prodrli vojaški kordon, udarili na mesto in zatvorili vse dohode v mesto. Potem so se zabarikadirali ter v slučaju, da bi se kdo približal mestu, sklenili so streljati. Vojaki in orožniki, videč, kako kmetje tepo mažarone, so dobili komando na „hurra“. In ta trenutek zaropotajo bobni in trobente ter pod komando „šturma“ udarjajo vojaki na seljake. Vnel se je boj na življenje in smrt. Nastal je krik, kmetje ne omagajo, dasi se barikade rušijo, ulanci udero preko lesenih barikad, pešci pa udarijo kakor divji z bajoneti na dosno in levo. Ko padejo barikade in se vojaštvo naval v mesto, se toča kamenja usuje na orožnike. Vojaštvo in orožništvo je obstalo in oddalo salve. Na mestu je obležalo sedem mrtvih in 43 težko ranjenih. Uradno se to potrjuje. Kmetje se ne udajo, marveč so razvili še hujski boj zunaj mesta, kamor so bili potisnjeni. 72 kmetov je bilo aretiranih. Odvedli so jih eskadron ulancev, dve četi pešcev in 20 orožnikov. V isti noči je bil težek spopadek v mestu Gudurama kraj Ludbrega, kjer vlada preki sod. Kmetje nočejo nikakor priznati prekega sode, ter pride zato do hudih spopadov. — Do prave revolucije je prišlo v petek pri vasi Kulavrh. Več sto kmetov se je tam zabarikadiralo. Ko so prišli tje orožniki, nastal je med njimi in kmeti krvav boj. Kmetje so razorožili 6 orožnikov. Kasneje je prispela tje jedna stotnija pešcev in en eskadron konjištva. Vojaki so obkolili kmete, a ti pretrgali so vojaški kordon ter vdrl v vas Kulavrh. Nato so napadli vojaki vas in nastala je tam prava pravecata bitka. Vojaki so streljali, kmetje pa so napadli vojake s kamenjem, z motikami, s kosami in z vilami. Pri tej priliki so bili ubiti 4 kmetje, ranjeni pa 3 tako močno, da so že po kratkem času umrli. Poleg teh je bilo težko in lahko ranjenih 43 oseb. Zaprli so jih pa 137. Kmetje nočejo namreč nič vedeti o nagli sodbi, ki je tam razglašena.

Grof Khuen-Hedervary ni več hrvatski ban, ampak ogrski ministerski predsednik. Dne 30. junija se je predstavil ogrski državni zbornici, ki pa ga ni nič kaj prijazno sprejela. Košutovci so ga motili z vriščem in ropotom. Vse dosodanje ministre je prevzel Hedervary tudi v svoj kabinet, le mesto branbovskega ministra Fejervarya je Kolosvary, namesto pl. Čeha pa je postal minister za Hrvatsko madžaron prof. Tomažič. Grof Khuen Hedervary si je odkupil obstrukcijo od Košutovcev s tem, da je popustil brambno predlogo, v kateri se je zahtevalo povišanje rekrutov. Za letos se bo poklicalo v službo staro število novincev. Khuen pa v ogrski zbornici nikakor ni bil prijazno sprejet. Naletel je na velik vihar, ki se ne poleže in ki ga morda odnese tudi iz Budimpešte.

Dijete poslanca Wolfa je banka Hanakamp radi zapadle menjice v znesku 1500 gld. pri dež. odboru v Pragi zarubila.

Vojska med Turčijo in Bolgarijo? Z ozirom na izjavo bolgarske vlade vlastim, da je izvednega pomnoževanja turških čet ob bolgarski meji nastala nevarnost vojske in naj se radi tega naredi konec tem vojnim operacijam Turčije, so nekatere vlasti že doposlale svoje soglašanje, naj Bolgarija v tem smislu nastopi v Carigradu. Ker je zgoraj omenjeno pismo bolgarske vlade evropskim vlastim prava obtožnica proti turškim izzivanjem, mu more slediti le še ultimatum. Javno mnenje v Bolgariji je vedno bolj za odločen nastop proti turškim predrznoštim in upa, da z ozirom na to, ker Turčija prezira vse dogovore in nikakor noče izvršiti reform, koraki bolgarske vlade proti Turčiji dobe odobrenje in podporo od ostalih evropskih vlasti.

Nova vojska med Rusijo in Kitajsko. „Köln. Zeitung“ poroča v obširnih člankih o vzrokih, zakaj letos ne bo velikih ruskih vojaških vaj pri Varšavi, da ste dve ruski brigadi od zahodne ruske meje odposlani na vzhod, da poskusijo transportno sposobnost nove sibirskje železnice. Tudi 124 ruski pešpolk je poslan na vzhod. S Kitajskega se pa poroča istočasno, da Japonska

hujska Kitajsko proti Rusiji. Iz Japana in Filipin se uvaža velika množina orožja na Kitajsko. Rusiji prijazni dostojanstveniki so morali svoja mesta zapustiti.

Izjava srbskega častnika. „Edinosti“ pišejo iz oficirskih krogov srbske vojske: K svojemu poročilu o dogodkih na dvoru beligradskem, ki ste je priobčili v štev. 143. svojega cenjenega lista nudim vam na hitro roko — ker sem na potu — še te-le podatke. Vsled hudih strankarskih borb je trpela tudi kvaliteta uradništva tako, da je bilo v istem težko najti pošteno osebo. Korupcija se je bila tako razširila, da je vsaki patrijot v skrbi pričakoval zvrsetka teh razmer: kraje državnega denarja na vseh straneh, razsipanja, prisvajanja, neurejene državne administracije — z eno besedo: država je bila brez glave in brez nikakega računa! Vsakdo je delal kar je hotel, ako je bil prijatelj in privrženec vlade, in nikdo mu ni mogel nič. Najhuje je bilo, da je tudi novinarstvo v Srbiji samo (izjema častivrednih listov opozicije je bila omejena na malo število) pisalo grdo, zoprno, nevestno, obrekovaje za denar vse čestite ljudi v Srbiji. Sam predsednik srbskega novinarskega združenja, Štefan Čurčić, kakor osebni zaupnik Aleksandrov, je imel toliko moči in vpliva na srbskem dvoru, da je podpisani dvakrat v avdienci osebno predložil kralju Aleksandru uradne dokaze in pisma, v katerih je bil Čurčić kompromotiran, ker je za denar delal proti veri, morali in narodnim intetesom! Oslanjajoči se na vladarja, kakor prvega predstavitelja državne oblasti v deželi, zahteval je podpisani, da se Čurčić na temelju določbe deželne ustave stavi pred sodišče in kaznuje. Ali mislite, da je kralj Aleksander, ki bi moral biti čuvar ustave in deželnih zakov, to upošteval, kakor bi moral po prisegi, položeni pred Bogom? Ne! Naslednjega dne je istega Čurčića poslal na Dunaj h kralju Milanu v zaupni misiji, ga pridržal poprej pri sebi na zajuterku ter ga odlikoval z redom. Srbija je vspricho Aleksandra obračala vso pažnjo samo notranji politični borbi, mejsebojnemu strankarskemu pehanju, obrekovanju radikalcev, izmišljenim atentatom, zarotam! Izgubljena je bila vsa vera v moč zakonov in pravice. Vojska ni dobivala plače po celo leto. Mnogo vojnim dobaviteljem v Srbiji je bilo nemožno priti do svojega denarja, ki so ga imeli dobiti od države, državni kredit je padal niže in niže. Neusmiljeno se je trosil denar za razne kavalirje Dragine in ljubimce Aleksandrove; narodno imetje se je razmetalo za razne nezmišelnosti, za špijonaže, za inozemsko novinstvo, da je lepo pisalo o Dragi in njenih črnih očeh, za mleko, v katerem se je Draga kopala dan na dan! Za vse se je trošilo, samo ne za ono, za kar bi trebalo dajati, a sosebno v vnanji politiki, za naloge Srbije in njene aspiracije na Makedonijo in Staro Srbijo in druge zemlje pod tujinstvom, katerim se je posvečalo toliko pažnje, kakor da so kje v Kitaju, a ne na meji Srbije. Državni faktorji so bili absolutno indiferentni, a srbska stvar je bila v rokah Bolgarov in Grkov, samo ne Srbije. Renomé Srbije je bil pod Aleksandrom izpod vsake kritike. Popularnost Aleksandra je bila izgubljena na znotraj in zunaj dežele. Vse to, kar so videli vsi drugi, ni mogel videti on, Srbija se svojimi pogostimi iznenadenji je bila v zasmeh pred civilizirano Evropo. Kralj je tolikokrat svečano obečal, da stori konec iznenadenjam, obečal s kraljevsko besedo, katere ni nikdar držal. Stanje je bilo žalostno in neznosno. — Od danes naprej vsega tega ne bo več, Srbija krene na pravilna pota in v kratkem času napravi napredek toliko politički, kolikor ekonomski. Zacetijo se rane na telesu državnem. V tej želji kličem: Bog pomози Srbiji!

Ljub. D. Timilič.

Obrenoviči in žene. Z ženskami Obrenoviči niso imeli sreče. Miloš Teodorovič, ustanovnik dinastije, se je oženil že kot pastir svojega očima Milana Obrenoviča, kojega priimek si je pozneje nadjal iz hvaležnosti, s kmečkim dekletom Ljubico Vukomanovič, ki je bila kakor lepa tako tudi energična. Ko je njen mož zanetil med ljudstvom ustajo zoper turško nasilstvo, se je hrabro postavila na njegovo stran in z orožjem v roki zvesto vzdržala, dokler ni z njim vred

zasedla novoustanovljeni knežji prestol. Miloš Veliki, kakor so ga imenovali njegovi sovražniki in pozneje tudi srbski parlament, bil je zares genijalna narava, hraber vojak, dober diplomat in izreden organizator. In tudi Ljubica kot kneginja je bila njega vredna. Ko je pa nekoč zasačila Miloša z neko njegovo ljubico, je to meni nič tebi nič ustrelila. To pa je bilo za celo dinastijo Obrenovičev osodepolno, že v onem trenutku je bila dinastija obilita s krvjo. Zakon Miloša in Ljubice je bil sedaj uničen. Ljubica sama je podpisala manifest, da se mora Miloš odstaviti. Njen sin Milan je le malo časa vladal in umrl kmalu brez otrok; na vrsto je prišel Mihael, ki pa je bil prognan, njemu je sledil Aleksander Karagjorgjevič in temu Miloš, ki je bil nazaj poklican; po Miloševi smrti pa je prijel zopet za žezlo Mihael. Ljubica je med tem umrla v prognanstvu, v samostanu Krušedolu. Mihael se je bil seznanil v eksilu z grofico Julijo Hunyadi in se z njo poročil, a zakon je bil brez otrok. Ko je Julija Hunyadi videla, da je dinastija v nevarnosti izumreti, je sama odstopila, da bi soprogu omogočila novi zakon. To plemenito delo pa je preprečila krogla, ki je prodrla prsa kneza Mihaela v parku Topčideru. Živel pa je v Parizu še stričnik ubitega kneza, sin Marije Catargi, poznejše ljube rumunskega kneza Aleksandra Dusa. Štirinajstletnega dečka so poklicali domov in ga proglasili za kralja. Bil je to Milan, prvi kralj srbski. V svojem enindvajsetem letu se je poročil z jako lepo in obenem tudi bogato Natalijo Kečko, ki mu je kmalu nato povila sinka, Aleksandra. Toda ta prva rodbinska sreča ni trajala dolgo. Milan se je zapletel v neko razmerje z ne preveč mlado vdovo višjega dvornika. Natalija sama je ta škandal razupila po celem svetu. Kar je potem sledilo, je znano. Prišlo je do ločitve. Od onega časa živi Natalija izven Srbije; pred dvema leti je prestopila h katoliški veri. Milan počiva v samostanu v Krušedolu. Aleksander pa, zadnji te rodovine, ki je še tako mlad prijel za krmilo Srbije, in kateremu se je v začetku vladovanja sreča smejala, si je odtujil srca svojega ljudstva in simpatijo vsled zakona z vdovo Mašina, dvorno damo Drago Lunjevica. Z njenim prihodom v belgradski konak je zavladal drug duh, raznih preprirov ni bilo konca. In ko se je slednjič pokazala bridka resnica, da je vsaka nada, da bi Aleksander dobil prestolonaslednika, zastonj, tedaj je bilo stanje Aleksandrovo že skrajno obupano. V krvavi noči so izdajalske krogle ubile njega in njegovo soprogo. Vsa drama se pričinja s priprosto, kmečko idilo, ki se pa počasi dviga in doseže svojo peripetijo v glavnem junaškem spevu, a ta zopet pada in se konča z žalostno in pretresljivo tragedijo: to je sreča in konec Obrenovičev. Z ženskami niso imeli sreče, niti Miloš, niti Mihael, niti Milan, niti Aleksander...

Zlobni vojaki. Dne 27. junija po noči so našli na tiru dunajske mestne železnice dninarja Peschena težko ranjenega in nezavednega. Razen tega, da je imel zlomljenih več reber, so našli na njem tudi rane, zadane od sabelj. Dognalo se je, da se je sprl nesrečnež s tremi dragonci 11. polka v Stockerau. Dragonci so ga ssekali s sabljami in ga vrgli čez zid oa tir, misleč, da ga bo povozil vlak. Dragonce so že zaprli. Skoro gotovo so mislili moža oropati.

Papiga kot priča pred sodiščem. V sodnijsko dvorano v Hoboken pri Nju-Yorku je prišel neki Peter Cadena, obtožen, da je ukradel pri gospej Ana Wendt dragoceno papigo, ki je bila last gledališke igralkje Selme Claret. Tat je trdil, da je papigo kupil, in naposled je poslal sodnik po papigo samo. Ko ugleda papiga Ano Wendt, jo glasno pozdravi z „živio“. Ko jo Wendt vpraša po Selmi, odgovori papiga angleški: „Kje si, Robert? Kje si Selma?“ Sodnik je vedel dovolj in se enkrat je vprašal papigo, čegava da je. „Selma!“ odvrne papiga razločno. To je stalo tatu dva meseca ječe. Selma je dobila papigo nazaj in tam je papiga našla gotovo tudi prijatelja Roberta, o katerem pa sodnik ni dalje povpraševal.

Srbija. Ministerski predsednik Avakumovič je podal kralju demisijo začasnega ministerstva. Kralj je sprejel demisijo ter poveril Avakumoviča, naj sestavi novo ministerstvo, a Avaku-

mović je svetoval kralju, naj obdrži dosedanje člane v ministerstvu, čemur je kralj tudi z veseljem pritrdil. — Kralj je pomilostil vse zaradi tiskovnih deliktov obsojene, a zaradi drugih zločinov obsojenih se kazni zniža. — Nova kraljeva vlada se je oficijelno notificirala. Prvi je odgovoril na notifikacijo nemški cesar v daljši brzojavki, v kateri je izrekel upanje, da bo krenila Srbija pod kraljem Petrom na pot notranjega miru in napredka. Končno je kralju čestital s prijaznimi besedami. Tudi bolgarski knez je potrdil notifikacijo. — Kralj Peter je obvestil kraljico Natalijo, da je ves inventar v starem konaku njen. — Kralj je zahteval, da se ga informira o finančnem stanju ter se mu predloži načrt za finančne reforme. Treba bo pred vsem najeti večje posojilo. Neki nemško-belgijski konzorcij se je ponudil zgraditi v Srbiji tri nove železnice s stroški 60 milijonov frankov. Del naloženega denarja se je srbski vladi že ponudil na razpolago. — Uradni list je prinesel sledečo kraljevo armadno povelje: „Draga moja armada! Stopivši na tla svoje drage domovine in na pota svojih pradedov, pozdravlja moje srce najprej nado srbskega naroda, moje drago junaško vojsko. Zasedši prestol svojih slavnih očetov, prevzamem tudi vrhovno poveljstvo nad celokupno srbsko vojno, ki je pod vodstvom mojega nesmrtnega deda Karagjorgja s svojimi krepostmi in vojnimi uspehi obudila strmenje celega sveta ter je tudi v poznejših vojskah za osvoboditev srbskega naroda dajala sijajne dokaze svojih vojaških prednosti. Čutim se srečnega, da mi je Bog naklonil in narod zaupal vrhovno poveljstvo. Moji gospodje častniki, podčastniki in vojaki! V tem svečanem trenutku ko prevzamem vrhovno poveljstvo nad Vami, pozdravim Vas z besedami: „Bog z Vami, Vi sokoli srbskega naroda!“ Moji gospodje častniki! Srečen sem v tem zgodovinskem trenutku, ko prevzamem vrhovno poveljstvo nad Vami, da Vas vidim vse okoli svojega prestola, prešinjene zvestobe in udanosti napram meni in idealom naše domovine. Prizadeval si bom, ohraniti soglasje cenivši vse in vsakega posameznika po vojaških krepostih. Vsi ste mi enako ljubi in jaz le zahtevam od Vas, da se s srcem udaste poklicu, kateremu ste se posvetili ter mi pomagajte. Kličem Vam: „Živela nada srbskega naroda, moja pogumna vojska!“

Molitev Mažarona. Po Zagrebu so delili nedavno to-le „mažaronsko molitev“: „Oče naš Karlek, ki si na Markovem trgu! Posvečeno bodi tvoje ime, pridi večno banstvo tvoje, zgodi se tvoja volja, kakor v Pešti tako v Zagrebu. Dnevniče naše vsakdanje daj nam danes in odpusti nam naše prejšnje grehe, smo tudi mi tvoje pozabili: ne pelji nas v opozicijo, ampak reši nas zjedinjenih strank Mehet! — Češčena si nagodba, koristi polna, Hedervary je s teboj, blažena si med sistemi in pozlačen je sad tvojega telesa-peštanski štipendij. Češčena si nagodba, mati mamelukov, moli za nas vernike svoje zdaj in v naši smrtni uri Mehet! — Verujem v nagodbo vsegamogočno, stvoriteljico mandatov in štipendijev in v Hedervarya sina njenega, edinega gospoda našega, ki je spočet od dualizma, rojen iz madjarske državne misli, mučen od steklišev, vstal nad opozicijo, šel v madjarski olimp, kjer sedi na desnici Szella in od koder razglasa nagle sodbe. Verujem v podrejenost Hrvatske, moč madjarizacije, občestvo koristolovcev, vstajenje štipendijev in rodoljubje „Narodnih Novin“. Mehet!“

Jednoleten prostovoljec tat. V Budimpešti so zaprli te dni nekega enoletnega prostovoljca, sina odličnega vseučiliškega profesorja zaradi tatvine. Najprej izvabil je nekemu gostilničarju s ponarejenim pismom, na katerem je bil podpisan neki častnik, 40 kron. Potem pa je ukradel nekemu podčastniku kovčeg, v katerem se je istotako nahajalo nekaj denarja.

Jednajstletni dijak umoril svojega tovariša. V Lvovu sta stanovala skupaj gimnazijska dijaka, enajstletni prvošolec Teodor Szahohoski in Emilij Smigielski, tretješolec. Nastal je med njima prepir. Prvošolec zagradi v jezi nož ter ga je večkrat zabodel v tretješolca tako, da je ostal slednji takoj mrtev. Obadva bila sta kmečka sinova.

Sedemdesetletna starka v kleti. V Vahrendorfu, v nekem večjem kraju blizu Dunaja, dobila je tamošnja sodna oblast te dni brezimno obvestilo, da drži zakonska dvojica Müller, pripadajočo delavskemu stanu, že štiri leta v kleti zaprto 70 letno Müllerjevo taščo. Ko se je podala sodna komisija na lice mesta našla je v resnici v kleti ubogo starko, ležečo na gnjili in smrdljivi slami. Prenesli so nesrečnico v bolnišnico, kjer je potem kmalu umrla. Med pogrebom napadla je množica s kamenjem Müllerjevo stanovanje in bi Müllerja in njegovo ženo razmesarili, da jima niso prihiteli orožniki na pomoč, ki so pri tej priliki aretirali tri osebe.

GLASNIK.

V. strankarski shod krščansko-socialnega delavstva na Dunaju.

V nedeljo in ponedeljek vršil se je na Dunaju V. strankarski shod krščansko-socialnega delavstva. Posvetovanja se je udeležilo 90 delegatov, drž. posl. Schoiswohl in več dunajskih občinskih svetnikov. Ljubljansko delavstvo je zastopal Ivan Gostinčar.

Predsednik strankinega odbora Leopold Kunschak je pozdravil navzoče v toplih besedah, opozarjajoč jih na veliko važnost krščansko-socialne ideje.

Strankin tajnik Anderle je podal sliko delovanja kršč. soc. državne zveze.

Del. Fischer (Gradeo) je v kratkih besedah opisal stanje kršč. soc. gibanja na Štajerskem in del. Ivan Gostinčar v istem smislu na Kranjskem. Po kratki debati o poročilu se je na predlog del. Bösbauerja izrekla odboru zahvala.

Poročevalec č. g. Bittner je potem v izbranih besedah podal obliko, kako naj se kršč. socialno delavstvo organizuje, in sicer: kako strokovno-nepolitično in kako politično. Priporoča posebno mladeniška društva in društva za delavke in stavi tudi v tem smislu resolucijo.

Nato se je vnela dolga debata. Nekateri so zavzemali glede društev za delavke stališče, da delavk skoro ni mogoče združiti, in če se jih združi, taka društva niso trajna. Del. Gostinčar pa je zavzemal stališče, da so društva za delavke velikanskega pomena in če so dobro ustanovljena in dobro urejena, prekašajo mnogokrat tudi delavska društva. Priporoča tudi društva za posle, in posebno, da se v teh goji v prvi vrsti gospodarski pouk. Resolucija je bila sprejeta.

Popoldne je poročal stud. iur. Hemala o agitaciji. Velikanski agitaciji socialnih demokratov moramo tudi mi postaviti nasproti odločno agitacijo. Priporoča agitacijo, da posameznik posamezno agitira, razširja časopise, priporoča socialne, govorniške in poučne kurze i. t. d. in stavi v tem smislu resolucijo, katera se po živahni debati sprejme.

Poročevalec del. Preyer poroča nadalje o političnih pravicah. Neobhodno potrebno je, da delavci povsod, pri vseh oblastih in postavodajah zahtevamo svoje politične pravice. Odločno zahtevamo, da se nam da svoboda časopisja, shodna in društvena prostost. Zahtevamo da se nam da volilna pravica v vse postavodajne in politične zastope. Zato pozivamo poslance da nas podpirajo. Resolucija je bila sprejeta z dostavkom obč. svet. Mengerja, da naj se pri volitvah tudi vedno delavstvo uvažuje in kolikor mogoče nastavljajo delavski kandidatje.

Zvečer je sledil slavnostni komerz.

V ponedeljek 29. junija je drž. posl. del. Schoiswohl poročal o novem colnem tarifu. Pokazal je sliko prometa in kazal na lumparijo socialnih demokratov, ki agitatorično zahtevajo odpravo colnine. Ako se col odpravi, imamo takoj na stotine delavcev brez dela, ker tuja industrija bo takoj nadvladala domačo industrijo. Kmetje bodo propadli, ker svojih pridelkov prodati ne bodo mogli. Tovarniški delavci in kmetje bodo brez dela in denarja in potem pač ne bo bolje. Zakaj pa socialistična

stranka na Francoskem colnine ne odpravi? Po živahni debati je bila tudi resolucija o colnem tarifu enoglasno sprejeta.

Poročevalec Leop. Kunschak je poročal o delavskem zavarovanju. Zahteval je, da se pomanjkljivi zakon o delavskem zavarovanju spremeni in preuredi. Zahteval je, da država kmalu pride na dan s starostnim zavarovanjem za starost. Pri zavarovanju za slučaj bolezni naj se nastavi gotova plačilna mera. V slučaju bolezni naj se izplačuje zavarovancu skozi 52 tednov 100% plača. Ravno tako naj se nastavi gotova mera pri zavarovanju zoper nezgode. Ustanove naj se zavarovalnice za vdove in sirote. Pozival je drž. poslance naj pritiskajo na vlado, da pride kmalu na dan s spremembami in predlogi. Po živahni debati se tudi njegova resolucija nespremenjena sprejme.

Obč. svetnik Mender je poročal o časopisju. Časopisje vlada dandanašnji občno mnenje. Kakoršno je časopisje, taka je tudi večkrat javnost. Zato povsod zahtevajmo in priporočajmo krščansko časopisje. Hodimo samo v take lokale, kjer imajo krščansko časopisje. Zahtevajmo tudi, da se dovoli javna kolportaža. Podal je nato nekaj navodil, kako naj se poroča v liste, nakar je stavil resolucijo, ki je bila po daljši in poučni debati sprejeta.

Predsednik nato zahvali delegate za udeležbo pozivljajoč jih na delo v provincijah in zaključuje shod.

Tako je krščansko-socialno delavstvo storilo zopet velik korak naprej. Dal Bog, da ta dan obrodi obilo sadu!

* * *

Na večer je okrajna organizacija „Margarethen“ priredila na čast delegatov slavnostni koncert v zborovalni dvorani. Udeležba je pričala, da se Dunajčani zavedajo velikega pomena strankarskega shoda.

Predsednik obč. svetnik Menger pozdravi navzoče delegate, drž. posl. Schoiswola, obč. svetnike, zastopnika učiteljstva in katoliškega dijaštva. S ponosom in upom je dejal govornik, lahko gledamo v bodočnost, ko vidimo med seboj zbrane naše učitelje, našo akademično mladež, ko vidimo med seboj zastopnike skoro vseh kronovin in jezikov naše Avstrije, ki se globoko zavedajo velikega pomena in naloge krščanskega socializma. Nadalje pozdravi našega zastopnika, daljei z Krakava, kakor tudi iz Budimpešte. V imenu kat. dijaštva je pozdravil delegate stud. iur. Orel, ki je dejal: Vez, ki je med nami, ki nas veže z delavci je krščanska ideja. Misel krščanska naj nas veže v bodoče, da roko v roki delujemo složno za velike ideje. Predsednik okraja Margarethen z veseljem pozdravlja delegate, ki so si letos ravno okraj Margarethen zbrali. Učitelj gosp. Trinko pozdravlja v imenu učiteljstva delegate povdarjajoč, da šola in dom sta največjega pomena za bodočnost. Učitelji se morajo kot zastopniki starišev vedno družiti z njimi, zavedajoč se velike svoje naloge. Vera in šola sta si sestri in v tem pomenu hočejo delovati krščanski učitelji. L. Kunschak pozdravlja učitelje in dijake in razlaga velik pomen zbliževanja teh dveh faktorjev z delavci.

Delegat Ivan Gostinčar opisuje žalostne razmere na Hrvatskem. Delavsko združenje se na Hrvatskem zabranjuje, časopisi zaplenjujejo. Razmere na Hrvatskem so neznosne. Ogrski židovski zistem oropal je hrvatsko ljudstvo njegovih pravic. Boj, ki se bje na Hrvatskem, je v prvi vrsti boj za pravice hrvatskega ljudstva. Zato dviga čašo in navdušeno kliče: Dal Bog, da tudi Hrvatom zasije solnce združevalne syobode, da si kmalu podamo roke v boju krščanske ideje. (Burno ploskanje.)

Del. Preis pozdravlja Dunajčane, navajajoč njih vrline z željo, da naj bodo Dunajčanje kot prebivalci srca države vedno zgled pravega kršč. socialnega dela.

Odposlanec z Ogrske Karl Kuszar, opisuje žalostne razmere na Ogerskem. Ne samo na Hrvatskem, ampak poceli Ogrski se bje boj proti židovski nadvladi. Zato želi, da se tudi Ogrska zbudi in se otrese židovskega načelstva!

Na to se predsednik zahvaljuje za obilno udeležbo, opozarjajoč delegate na njih veliko nalogo, in želeč, da delo, ki se je obravnavalo čez dan, donesle Avstriji boljše čase.

Delavske drobtine.

Idrijska kat. delavska družba je tudi letos kakor navadno vsako leto napravila romanje. Izbrali smo si v ta namen starodavno in lepo Marijino svetišče na sv. Gori pri Gorici. Bilo nas je 58, kar je dosti lepo število, če se pomisli, da smo že to leto imeli izlet v Cirkno, da je treba zamuditi skoro tri dni in izdati za to precej denarcev. Odpeljali smo se na štirih vozeh v nedeljo 28. junija zjutraj ter imeli sv. mašo pri sv. Luciji. Šli smo po Tolminski strani do Solkana, koder smo pustivši vozove popoldne ob štirih odkorakali peš na sv. Goro. Zvečer smo mi, ker smo bili med romarji v večini, imeli slovesne lavretanske litanije. Drugo jutro smo opravili, kar je treba, da se dobro opravi božja pot, potem smo šli skupno na grob kardinala Missie, ondi molili za dušo našega pokojnega kneza, mu tiho obljubili, živeti in umreti za vzor, kateri prvobornik je bil on, na to smo imeli za slovo še enkrat litanije in po kratkem nagovoru veselega srca odšli. Dve uri smo si ogledovali prijazno Gorico, in se potem odpeljali domov po drugi strani skozi krasno vipavsko ravnino. Vreme nam je bilo ugodno. Dobra volja, katero smo vzeli s seboj in prinesli nazaj, nam nikdar ni pošla, celo male nezgode nam jo niso mogle vzeti. Ko se je nekaj pred Gorico prvi voz, kjer so bili voditelji, zvrnil v prah, da so romarji komaj izlezli iz njega, smo se vsi prav od srca smejali. Gledavci so se kar čudili temu, če bi se bili pa mi kislo držali, bi se bili pa bržkone oni smejali. Dolgo in trudapolno pot so sladili zdravi dovtipi in prijetne šale. Spravili smo marsikaj na dan. Tudi naši zamrli „Jednakopravnosti“ nismo prizanesli. Nekdo je pravil, da je za časa svojega životarjenja, kakor tudi še sedaj po prezgodnji smrti, res hodila po vseh delih sveta, kakor je sama večkrat trdila. Ko smo se nekateri temu čudili, je pristavil, da je to lahko umeti, ker vanjo zavijajo naše čipke in ji tako preskrbe brezplačno romanje po daljnih deželah. Ta razlaga nam je bila precej všeč, zato smo jo sprejeli s prisrčnim smejanjem. Splošno nam je bilo kar premalo in skoro neljubo, da smo že tako blizu doma, ko je neki romar v črnovrških rajdah naznanil s trobento, katero je nesel domov za „kolače“, da gremo v vas in smo na cilju svoje zadnje postaje. Ko smo se v okusno vrejeni Plešnarjevi gostilni nekoliko ohladili in okrepečali, smo šli v lepo črnovrško cerkev, ker so nam med sveto mašo prijazne domače pevke in pevci zapeli par prav mičnih pesmi. Svojih pevcev, kakor drugekrati, to pot nismo imeli s seboj, vendar smo si le katero zapeli ter tako dolgo pot spremenili v kratko. Ko smo nekaj čez dve uri domov vozili, nismo skoro vedeli, kako bi drug drugemu in domačim dopovedali, kako lepe trenutke smo preživeli. Pokazalo se je pri tem romanju, da klije v kat. del. družbi pravo življenje, da so v njej ljudje, kakršnih je dandanes v tej sredi modernih pojmov malo. Pokazalo se je, da se v naši družbi skrbi za raznostranske potrebe in da trud ni zastonj, ker se sadovi bolj in bolj kažejo. Mati božja, katero smo počastili s svojim romanjem, pa nam bo izprosila, da se bo za naprej to godilo še v večji meri.

Nova organizacija. V ponedeljek 29. jun. se je ustanovila na Dunaju „Zveza krščansko-socialnih lesnih delavcev“. Pozivamo slovenske lesne delavce, da si ustanove krajne skupine in pristopijo k zvezi!

V Idriji je c. kr. rudniška direkcija pred kratkim uvedla nov službeni red za delavce, o katerem prihodnjč več.

Pravovarstveno in podporno društvo „Obratna zveza“ (Verkehrsbund) avstrijskega krščanskega železniškega osebja poroča: Od vodstva „Obratne zveze“ na Dunaju v svrhu določitve želj in pritožb sklicane konference stannovskih skupin stavile so za skupino skladiščnih

delavcev nastopne temeljne terjatve: 1. Stalna služba. 2. Do izvedenja stalnosti pričetna mezda 2 K 50 v., katera se zviša po triletnem zadovoljivem službovanju na 3 K, nadalje od vsakih treh do treh let za 20 v., tako, da doseže delavec po izpolnjenih 18 službenih letih najvišjo mezdo 4 K. Ta določba ima vzvratno moč za vse že sedaj službujoče skladiščne delavce, to je njih sedanja mezda se uredi po tej določbi ter ima veljavo tudi za one, katerih službovanje se po izvedenju stalnosti bodisi iz kateregakoli vzroka ne more izreči stalnim. — Po tem vodilu ravnati se ima tudi z onimi skladiščnimi delavci, kateri se uporabljajo kot taki tekom službenega časa za druga dela. 3. Odškodnina za delo izven službenega časa najmanj 30 v. za uro. 4. Določitev števila uslužbencev. 5. Mesečno poleg nedelj, ob katerih delo itak počiva, menjevanje en polnplačani prost dan. 6. Za slučaj pomanjkanja osebja v drugih kategorijah oziroma službenih vrstah ima skladiščni delavec, ako se je oglasil za tako službovanje ter je zmožen in je napravil dotične preizkušnje, prednost. 7. Dovolitev mesečno dvakratnega šolskega pouka med delavnim časom. 8. Sposobni skladiščni delavci uporabljajo naj se tekom poletnega voznega reda pri obratu tovarnih vlakov, potem pa zopet pri prejšnjem službovanju z isto ali višjo mezdo (po okoliščinah). 9. Skladiščnim delavcem, kateri ob nedeljah in praznikih opravljajo službo paznikov pri vhodih oziroma izhodih ali vratih, dovoli naj se naslednji dan za počitek. 10. Brezplačna prepustitev obnošene službene obleke za uporabo pri delu ali pa prepustitev iste vsaj za ceno, katera se sedaj dobi zanjo. 11. Podelitev vozne legitimacije po triletnem službovanju. 12. Pri vsprejemanju skladiščnih delavcev upoštevati je v prvi vrsti, da se vsprejemajo le krepki, čvrsti ljudje, ker je to potrebno v osiguranje osebne in železniške varnosti. 13. Dovolitev, da smejo tudi po letu 1895 penzijskemu fondu pristopivši skladiščni delavci vplačevati 4% delež, tako, da bodo imeli pravico do 100% mesto 70% provizije. 14. Razumni delavci, ki imajo spretnost za brzojavno službo, vezbajo naj se mej družbenim časom v brzojavni stroki ter uporabljajo po dovršeni preizkušnji v slučaju potrebe kot nadomestniki. 15. Stalni, dejavno delujoči skladiščni delavci se ne smejo odpustiti brez disciplinarne preiskave. — Označene zahteve vam javimo zato, da iste z drugimi svojimi sotovariši preudarite, oziroma se o njih posvetujete, ter vodstvu „Obratne zveze“ na Dunaju, XV., Mariahilferstrasse 141, prej ko prej naznanite, če se strinjate z njimi, ali če želite krajnim razmeram primernih prememb oziroma pristavkov. — Pristavke i. dr. blagovolite napisati na prazni desni strani te pole. Po vsprejemu Vašega naznanila sklicali bodemo takoj glavne konference, na katerih se bodo konečno določile zahteve in h katerim bomo povabili tudi tovariše iz province, v kolikor bodo to dopuščale gmotne razmere. Izpolnitve teh zahtev nadejati se je le, ako bodo podprta s številno, ugledno organizacijo, kateri izključni namen je izboljšanje gospodarskega stanja železničarjev, ne pa gojiti politiko in rediti politične postopake. — Predložitev skupnih enotnih zahtev odvisna je le od vsestranske složnosti železniških uslužbencev, zatorej je tako rdeče mejnarodno, brezdomovinsko, kakor tudi narodnostno hujskanje železničarjev kar najhujše obsojati. Kolikor neprodinnejše bodo vrste složnih železničarjev, kolikor bolj se bode vpoštevalo cesarjevo geslo ter delovalo z združenimi močmi, toliko sigurnejše se je nadejati izpolnitve pravičnih naših zahtev. — Komur je torej resno na tem, da se mu prej izpolnijo želje, oziroma zahteve, tega sveta dolžnost je delovati z vsemi sredstvi v to, da se število članov „Obratne zveze“, katera šteje sedaj skoro 6000 članov, kar najprej z mnogobrojnimi pristopom potroji in celo početrvi. — Po zaključku konference namerja se uprizoriti velika akcija v prilog priznanja naših zahtev, ker jasno je, da je uresničenje istih tem preje in sigurnejše pričakovati, čim številnejša in uglednejša je „Obratna zveza“. K plodonosnemu delu torej, tovariši! „Ljudska opekarna“ v Biljah. — Sklepom računskega leta šteje zadruga: a) 35 društveni-

kov-vstanovnikov, ki imajo 51 glavnih deležev po 600 kron; b) 12 zadrugnih delavcev z 12 opravnimi deleži po eno krono. Zadruga izvršuje vso v opekarsko obrt spadajoča dela načeloma in praviloma po svojih članih, izjemno tudi po nečlanih. L. 1902 se je izdelalo nad dva milijona in pol raznovrstne opeke, a razprodalo se je je nad dva milijona. Čistega dobička je bilo l. 1902 K 7089 13, ki se po sklepu občenega zbora razdeli tako-le: a). Društvenikom-vstanovnikom se razdeli po 80 kron na en polnovplačan glavni delež v znesku K 4080.—. b) Rezervnemu zakladu se pripiše ostanek v znesku K 3009 13, skupaj K 7089 13. Rezervni zaklad je znašal koncem l. 1901 K 7622 44, kateremu se pripiše od čisega dobička l. 1902. znesek 3009 13, toraj znaša rezervni zaklad, koncem l. 1902 K 10631 57, ki je investirani v društvenem promozenji. „Centralna posojilnica v Gorici“ izvršila je svojo revezijo dne 12. avgusta 1902. „Ljudska opekarna“ je povsem delavska zadruga, ki šteje med 35 članov vstanovniki: 18 opekarnskih delavcev, 5 zidarskih mojstrov, 9 posestnikov-kmetovalcev, 1 obrtnik in 2 zasebnika, ter daje 30 družinam stalnega zaslužka ne všteti onih, ki najdejo zaslužka od časa do časa. L. 1902 so zaslužili domačini pri „Ljudski opekarni“ nad 28 tisoč kron.

Nobena poroka več

ne bi smela biti brez 16 10—2

sladoleda.

Razpošilja največja eksportna tvrdka za sladoled in sladničarsko blago **Emil Brandt v Kranju.**

„Slovenski List“ prodaja se v Ljubljani v Brus-Štefetuvi prodajalnici Pred škofijo. V Kranju se prodaja v prodajalnici gosp. Floriana. Posamezna številka stane 14 vinarjev.

Pristno čebelno-voščene sveče

4 47—22

prodaja

Janko Šink, svečar v Kranju
kg po 5 K, poštne prosto.

18 x—1

Anton Belec

v Št. Vidu nad Ljubljano

izdeluje in priporoča

cerkvene svetilnice ali stalnice
iz kositarja, ali medenine in
iz tompaka

obhajilne svetilnice

pušice z zvončki

štedilna in železna ognjišča.

Prevzema

kritje streh

in zvonikov.

Ilustrovani ceniki na razpolago.

Išče se

čvrst in zdrav mož kot

ponočni čuvaj.

Plača po dogovoru.

Oglasila sprejema 17 1—1

„Delniška pivovarna“ Gradišče št. 7.

**Spominjajte se
ljudskega sklada!**